

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

DAVUL DERİSİNDEN TAKI

ANKARA, 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. DAVUL DERİSİ	3
1.1. Tarihsel gelişimi	3
1.2. Derinin Tanımı ve Yapısı	4
1.2.1. Üst Deri (Epidermis)	4
1.2.2. Öz Deri (Corium)	4
1.2.3. Alt Deri (Subcutis)	5
1.3. Derinin İşlenmesi	5
1.3.1. Hazırlama İşlemleri	5
1.3.2. Sepileme (Debagat) İşlemleri	6
1.3.3. Bitirme İşlemi	6
1.4. Deri Çeşitleri	7
1.5. Davul Deri Tekniklerinde Kullanılan Araçlar	8
1.5.1. El Aletleri	8
1.6. Davul Derisi Tekniklerinde Kullanılan Gereçler	9
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	10
ÖĞRENME FAALİYETLERİ-2	11
2. DAVUL DERİSİ TEMEL TEKNİKLERİNİ UYGULAMA	11
2.1. Davul Derisinde Kesim Şekilleri	11
2.2. Davul Derisine Form Verme	11
2.3. Davul Derisi Takı Tasarımı Yapma	12
2.3.1. Tasarım	12
2.3.2. Tasarımın Faydaları	12
UYGULAMA FAALİYETİ	13
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	16
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	17
3. DAVUL DERİSİNDEN TAKI YAPMA	17
3.1. Davul Derisi Takı Yapımında Kullanılan Araç Ve Gereçler	17
3.2. Davul Derisi Takı Yapımında Dikkat Edilecek Noktalar	18
3.3. Davul Derisi Takı Modelleri	18
UYGULAMA FAALİYETİ	19
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	23
MODÜL DEĞERLENDİRME	24
CEVAP ANAHTARLARI	26
KAYNAKÇA	28

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	215ESB504
ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL\MESLEK	Deri Teknikleri
MODÜLÜN ADI	Davul Derisi Takı Yapımı
MODÜLÜN TANIMI	Deri seçimi yapmayı, tekniğe uygun olarak ıslatmayı, halka germeyi, büzgü almayı, renklendirmeyi, süslemeyi anlatan bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	
ÖN KOŞUL	Ön koşul yoktur.
YETERLİLİK	Davul derisinden takı yapmak?
MODÜLÜN AMACI	Genel amaç: Uygun ortam ve araç gereç sağlandığında tekniğe uygun davul derisi takı yapabileceksiniz. Amaçlar: <ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma amacımıza uygun deri seçimi yapabileceksiniz. 2. Deriye tekniğine uygun şekil verebileceksiniz. 3. Davul derisinden takı tasarımı yaparak yaptığınız tasarımı uygulayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölyede aydınlık temiz ve havadar ortam Donanım: Davul derisi, küvet, makas, halka, boya, çeşitli bocuk ve mumlu ip, deri ip, sprej vernik
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra doğru-yanlış, çoktan seçmeli boşluk doldurma şeklinde hazırlanan ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgileri ölçerek kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda ise kazandığınız bilgi ve becerileri ölçme amacıyla, öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Çağımızda bilim ve teknoloji hızla gelişmekte ve her an gündeme gelen yenilikler fert ve toplum yaşamını da önemli ölçüde etkilemektedir. Bu hızlı gelişmelerden etkilenen alanlarda birisi de ulusal kültürümüzün ürünleri el sanatlarımızdır.

Geleneksel el sanatlarımızın bir kolu olan “dericilik” alanında, Türklerin, çok eski tarihinden beri yaptıkları ürünler incelendiğinde bu alanda ne denli yaratıcı ve sanatkâr oldukları görülmektedir.

Davul derisi üretimi günümüzde oldukça azalmıştır. Bu modülde davul derisinden takı yapımını, davul derisinde germe ve büzme tekniklerini, davul derisinin üretim aşamalarını öğreneceksiniz.

Bu modül davul derisi çiçek yapımı, davul derisi pano yapımı, davul derisi abajur yapımı için de size yardımcı olacaktır.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler gelenekselliğe ve yeniliklere uygun davul derisinden hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevremizdeki davul derisi üretim atölyelerini (tabakhane) araştırınız.
- Çevremizde davul derisinden yapılan ürünleri araştırınız.
- Dericilik zanaatı içerisinde yer alan davul derisi üretiminin tarihi ve önemini araştırınız.
- Davul derisine uygun takı tasarımları yapınız.
- Topladığınız bilgi ve dokümanları bilgi haline getiriniz.
- Hazırladığınız raporu ve çalışmalarını sınıf ortamında arkadaşlarımızla tartışınız.

1. DAVUL DERİSİ

Davul derisi, şekillendirme kolaylığı bakımından birçok alanda kullanıldığı gibi süsleme ve takı aksesuar yapımında da kullanılır.

1.1. Tarihsel gelişimi

Deri, insanların var olmalarından itibaren taş ve ağaçtan sonra kullandıkları doğal ürünlerdendir. İlk çağlarda göçebe olarak yaşayan ve avcılık yaparak hayatlarını sürdüren insanlar avladıkları hayvanların kemiklerinden aletler yapmış ve soğuktan korunmak için de postlarını kullanmışlardır.

Dericilik, çok eski bir sanat dalıdır. Tarihin en eski çaplarından beri insanlar dericilikle uğraşmış, üstünde durup geliştirerek ayakkabı, terlik, elbise, yelken gibi türlü eşyalar yapmışlardır.

Eski Türkler deriden sandıklar, hayvanlar için semerler yaparlardı. Ayrıca deri üstüne işlemler yaparak süs eşyası olarak kullanırlardı. Anadolu'nun hemen her köşesinde dericilik gelişmiştir.

Deri kullanmaya başladıkları andan itibaren, çabuk bozulma özelliğini önleyici tedbirler için araştırmalar yapan insanlar, bu araştırmalar sonucunda ham deriyi bitki ve yağlarla işleme tabi tutarak istedikleri özellikte deri elde etmeyi başarmışlardır.

Yukarı Mısır'da yapılan kazılarda tarihin ilk tabakhanesi bulunmuştur. Yine kazılar sırasında MÖ 5000 yılına ait deri parçaları, yarı mamul deriler, bir tabaklama atölyesi, deri işleme aletleri ve sepileyici bitki kalıntıları ortaya çıkarılmıştır.

Derinin Anadolu'da da önemli bir sanat olduğunu gösteren pek çok bilgi vardır. Dünya yazıt tarihinde papirüsten sonra en meşhur yazı yazma aracı olan parşömen derisi ile ilk kez Bergama'da üretilmiştir.

Uzun yıllardır Kazlıçeşme'de faaliyette bulunan deri imalathaneleri, günümüzde Tuzla'daki sanayi bölgesinde işlevlerini sürdürmektedir. Deri sanayisinin ihtiyacı olan teknik bilgiyi sağlamak, teknisyen yetiştirmek ve araştırma hizmetleri yapmak amacıyla 1973 yılında İstanbul'da Pendik Dericilik Araştırma ve Eğitim Enstitüsü kurulmuştur.

Derinin işlenmesi, ona ihtiyaca cevap verecek özellikler kazandırılması ve sanat eseri niteliği taşıyan ürünlere dönüştürülmesinde, oldukça yetenekli olan Türklerin, deri el sanatlarının dünyaya yayılması ve ilerlemesinde katkıları olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Bugün müzeler, özel koleksiyonlar ve kütüphanelerdeki örnekler bunu doğrulamaktadır. Bu örnekler; giyim eşyaları, hurçlar, sandık ve çeşitleri, keseler, kalkanlar, kapı perdeleri, eyer ve at koşum takımları, kesici alet kınları ve gölge oyunları (Karagöz - Hacivat) vb. figürlerdir.

1.2. Derinin Tanımı ve Yapısı

Deri, hayvan vücudunu tüy, kıl ve pulla kaplayan örtüdür. Hayvanın vücudunu dış etkilere karşı koruyan deri; ırk, cins, yaş, mevsim, beslenme ve bakım şartlarına göre yapısında değişiklikler gösteren bir özelliğe sahiptir.

Hayvanlardan yüzülen ve tabakhanelerde işlenmeye hazır olan baş, kuyruk ve bacaklarla birlikte bir bütün oluşturan deriye "ham deri" belli amaç için işlenerek kullanılabilir duruma getirilen ham deriye ise "mamul deri" denmektedir.

Diğer dokular gibi deri de çeşitli hücre birimlerinden oluşmuştur. Derinin yapısı incelendiğinde genel olarak üç tabakadan oluştuğu görülmektedir.

1.2.1. Üst Deri (Epidermis)

Genel olarak toplam deri kalınlığının % 1'ini oluşturmaktadır. Üst tabaka, kürklü deri yapılmayacaksa derinin işlenmesi sırasında atılır.

1.2.2. Öz Deri (Corium)

Üst derinin altında yer alır ve genel deri kalınlığının % 85'ini oluşturur. Orta tabaka olan öz deri, deri imalatında yararlanılan ve lif demetlerinden oluşan kuvvetli bir bağ dokudur.

1.2.3. Alt Deri (Subcutis)

Derinin en alt tabakasıdır ve derinin % 15'ini oluşturmaktadır. Gevşek örgülü bir bağ dokudan oluşan bu tabaka kullanılır, tutkal olarak değerlendirilir.

Bünyesinde su, protein, yağ, mineral, tuz içeren derinin en önemli maddesi derinin temel taşı olan proteinlerdir. Bunlar deriye esneklik kazandırarak, yırtılmasını önler.

➤ **Hayvanlardan Elde edilen Ham Deriler Dört Grupta toplanmaktadır:**

- Büyükbaş hayvan derileri: Manda, inek, öküz, düve, boğa, malak ve dana derileri
- Küçükbaş hayvan derileri: Koyun, kuzu, keçi, oğlak ve süt danası derileri
- Hav ve kürk derileri: Kurt, kunduz, tilki, tavşan, sansar, sincap, yaban kedisi, kokarca, merinos, karagül, süt danası, tay, yılan, timsah vb. derileri
- Diğer hayvan derileri: At, deve, eşek, yaban domuzu vb. derilerdir.

1.3. Derinin İşlenmesi

Deri, hayvanlardan yüzüldüğü andan itibaren ısı ve mikro organizmaların etkisiyle, kokmaması ve bozulmasının engellenmesi amacıyla; tuzlama kurutma veya her ikisinin karışımı bir ön işlemden geçirilmelidir. Kullanılacağı alana göre istif ve ayırım yapılmalıdır.

Ham deri depolarındaki diğer ağırlıkların, kalite ve türlerine göre sınıflandırılması, mamul hale gelebilmesi için, bir seri işlemde geçirilir. Bu işlemler başlıca; hazırlanma, sepile ve bitirme işlemleridir.

1.3.1. Hazırlama İşlemleri

Tabakhaneye gelen deriler dolap, pervane veya havuzlar içerisinde, kimyasal maddeler ile işlem görür. Bunun sonucunda derilerden yağ ve kıllar ayrışır. Ayrışan yağ ve kıllar temizlenir. Daha sonra bol su ile yıkanır.

Resim 1.1: Derileri Toplama Havuzu

1.3.2. Sepileme (Debagat) İşlemleri

- Deriyi bozulmaya karşı dayanıklı ve kullanılabilir hale getirmek için ,sepi maddelerinin deri içine emdirilmesine sepileme denir. Sepileme işlemlerinden geçen deriler; eğilip – bükülme, elastikiyet, kokuşmaması gibi karakteristik özellikler kazanılır.
- **Sepileme işlemi dört grupta toplanır**
  - Organik sepi,
  - Madensel sepi,
  - Sentetik sepi
  - Karışık sepi adını alır.

Resim1.2: Etleme Makinesi

1.3.3. Bitirme İşlemi

Kurutulan deriler homojen bir nem dağılımına getirilir. İskefe makinesinde açılır, yumuşatılır. Gerekirse sırcanı zımparalanır. Yüzey örtücü boyalar tatbik edilir, cila yapılır.

Sepilen deriyi işlenebilir durumuna getirinceye kadar yapılan işlemlerin tümüne bitirme (finisaj) işlemi denir. Bitirme işlemi derinin çeşidine ve kullanılacak yere göre farklılıklar gösterir. Daha sonra deriler kalitelerine göre ayrılır ve ölçümleri yapılarak satışa hazırlanır.

Resim 1.3: Derilerin Kazınması

Resim 1.4: Kurutma Tahtaları

Resim 1.5: İşlenmiş Davul Derisi

1.4. Deri Çeşitleri

- Nubuk Kösele
- Sabunlu kösele
- Kromlu kösele
- Kayışlık kösele
- Meşin
- Sahtiyan
- Maroken
- Domuz Derisi
- Davul Derisi
- Rugan
- Süet
- Güderi
- Kürk süet
- Vidala
- Glase (Şevro)
- Napa
- Fantezi Deriler
- Yapay(suni) deriler

1.5. Davul Deri Tekniklerinde Kullanılan Araçlar

Deri tekniklerinde kullanılan araçlar, el aletleri ve makineler olmak üzere iki bölümde incelenir.

1.5.1. El Aletleri

Bir işle veya sanatta kullanılan el araçlarına verilen isimdir. İnsan, aleti çalıştıran harekette geçiren güçtür. Başlıca el aletleri şunlardır.

- Ayarlı Zımba(Çarklı Zımba): Çanta, kemer, ayakkabı vb. yapımında deriye istenilen büyüklükte delikler açmada kullanılan eksenin döndürdüğü, araç.
- Deriden özellikle kenar birleştirme ve deri yüzey süslemelerde kullanılmaktadır.
- Biz: Deri işlerinde dikiş yapılırken iğne geçirilecek yeri delmek için kullanılan, ağaç saplı, ucu sivri, çelikten yapılmış bir alet.
- Bıçak: Bir sap ve ona bağlı madeni bölümden oluşan araç.
- Bileği Taşı: Kesici araçlar bileğlemeye yarayan ince taneli sert bir taştır.
- Çekiş: Çivi çakmak, madenleri dövmek, şekil vermek gibi işlerde kullanılan, bir sap ile dövecek madeni bölümden oluşan alet.
- Karga Burun: Tel bükmede kullanılan, uçları düz, yuvarlak koni biçiminde olan ve küçük elle tutulması zor cisimleri tutmaya yarayan metaldir, bir tür kısıkaç
- Makas: Herhangi bir şeyi kesmeye yarayan araç.
- Pense: Telleri kıvrırmaya, küçük vida ve somunları sıkıştırmaya, çıkarmaya yarayan çeşitli biçim ve büyüklükte kısıkaç.

Resim1.6: Karga Burun, Makas, Fırça

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyetin sonunda hangi bilgileri kazandığınızı belirlemeniz için bir kısım doğru yanlış cümleler verilmiştir. Cümle doğru işe parantez içine D, yanlış ise parantez içine Y harfi koyunuz.

1. ( ) Deri hayvan vücudunu tüy kıl ve pulla kaplayan örtüdür.
2. ( ) Deri çok eski bir sanat dalı değildir.
3. ( ) Derinin yapısı üç tabakadan oluşmaktadır.
4. ( ) Koyun, kuzu, keçi, oğlak ve süt danası derileri büyükbaş hayvan derileridir.
5. ( ) Çarklı zımba, bız, makas, pense davul derisi tenkiklerinde kullanılan gereçlerdir.
6. ( ) Deri tekniklerinde kullanılan yapıştırıcı bir gereçtir.

Boşluk doldurma şeklinde cevaplayınız

7. Deriyi bozulmaya karşı dayanıklı ve kullanılabilir hale getirmek için ..... maddelerinin deri içine emdirilmesine .....denir
8. Davul derisi, karton, boncuk, iğne, sıırım, yapıştırıcı, parlaticı davul derisi tekniğinde kullanılan .....dir.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyetle verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda davul derisi temel teknikleri takı yapımında kullanabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde bulunan davul derisi çeşitleri araştırınız(sertlik, yumuşaklık, incelik, kalınlık)
- Topladığınız bilgi ve davul derisi örneklerini sınıfa getirerek arkadaşlarınız ile inceleyiniz.

2. DAVUL DERİSİ TEMEL TEKNİKLERİNİ UYGULAMA

Tabakhaneye toplanan koyun kuzu ve keçi derisi önce ıslatılır. İyice ıslanan derilerin üzerindeki kıl ve tüylerini temizlemek için deriler iki gün kireçte bekletilir. Çürüyen kıl ve tüyler temizlenir, içerisindeki yağları almak için etleme makinesinden geçirilir. Temizlenen deriler pervane makinesinde yıkanır. Üzerindeki kireç artıkları iyice akıtılır. Derileri kurutma işlemi izgara şeklindeki tahtaların üzerine çivilerle gererek olur.

Davul derisi kullanılmadan önce arka yüzeyi yağ ve kıllardan kazınarak arındırılır.

2.1. Davul Derisinde Kesim Şekilleri

- **Kuru kesim:** Temizlenen davul derisi arka yüzeyinden istenilen ölçüde çizilir. Ucu keskin makas ile makas izi bırakmadan kesilir.
- **Islak kesim:** Temizlenen deri bir küvet içerisinde 10–15 dakika ıslatılarak yumuşatılır. Davul derisine istenilen form verildikten sonra makas izi bırakmadan kesilir.

2.2. Davul Derisine Form Verme

Davul derisine form vermek için ilk işlem derinin ıslatılarak gerekli yumuşaklığa getirilmesidir. Bunun için bir küvete soğuk su doldurularak deri içerisine batırılır. Derinin kalınlığına göre 15–20 dakika bekletilir. Deri suyun içinden sıkılarak çıkartılır.Davul derisine kuru iken form verilmez.

2.3. Davul Derisi Takı Tasarımı Yapma

2.3.1. Tasarım

Genellikle uygulamalı sanatlar mühendislik, mimari ve diğer yaratıcı işler çerçevesinde ele alınır ve bir isim hem de fiil olarak kullanılır.

Tasarlanarak yeni bir obje (makine, bina ürün v.s.) için bir plan yaratma ve gelişme sürecidir.

2.3.2. Tasarımın Faydaları

- Yapacağı hataları önceden tespit etmek ve engellemek
- Araç ve gereç teminine fayda sağlamak
- Zamanı iyi kullanmak
- Ekonomik olmak
- Yapacağı işi hayal edebilmek

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki uygulamayı yapınız.

İşlem basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Davul derisini ıslatmak için uygun araç ve gereçleri hazırlayınız	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aydınlık ortam hazırlayabilirsiniz. ➤ Atölye önlüğü giyebilirsiniz. ➤ Çalışmada kullanacağınız malzemeleri göz önünde bulundurunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi suyun içine batırıp yumuşamasını bekleyin. ➤ Deriyi ıslatmak için küvetin içine su doldurun. Resim 2.1.	 <p>Resim 2.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Küvetinizin boyutunu derinin miktarına göre ayarlayınız. ➤ Derinin yumuşayıp yumuşamadığını elinizle kontrol ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi su içinden avucunuzla sıkarak çıkartın. ➤ Islak deriyi masa üzerinde istediğiniz kalınlık ve uzunlukta şerit halinde kesip büzgü almak için hazırlayın. Resim 2.2.	 <p>Resim 2.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi deforme etmeden sıkınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi kesmek için kesici alet ayarlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deri keseceğiniz makasının keskin olmasına dikkat ediniz. ➤ Kesim sırasındaki makas izi bırakmamaya özen gösteriniz

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi büzmek için iğneye iplik takarak hazırlayınız. Resim2.3 	<div data-bbox="845 341 1164 580" data-label="Image"> </div> <p>Resim 2.3: İğne ile büzerek Form Verme</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ İnce dikiş iğnesi ve ince sağlam ip seçiniz. ➤ Büzgüyü alırken deriyi yırtmamaya özen gösteriniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kırıştırarak deriyi elde form vermek için ıslak deriden uygun ölçüde kesiniz. ➤ Masa üzerindeki yumuşak deriyeye uygun şekil veriniz ve kurumaya bırakınız Resim2.4. 	<div data-bbox="808 839 1194 1129" data-label="Image"> </div> <p>Resim 2.4: Elle Kırıştırarak Form verme</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi gerektiği kadar kesiniz. ➤ Derinin yumuşaklığına ve kalınlığına dikkat ediniz. ➤ Şekil verdiğiniz derinin kuruyana kadar aynı yerde kalmasına özen gösteriniz ➤ Kurutmak için uygun ortam hazırlayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kullanacağınız plastik halka ve ıslak deriyi hazırlayınız. ➤ Deriyi halka üzerine gererek sıkıca bağlayınız. ➤ Halkanın ölçüsüne uygun deri kesiniz. ➤ Derinin fazlalığını istediğiniz şekilde kesiniz 	<div data-bbox="838 1522 1164 1771" data-label="Image"> </div> <p>Resim 2.5: İğne ile germe</p>

Resim 2.6: Gerilmiş Şekli

- Derinin yumuşaklığına dikkat ediniz
- Germe işleminde derinin büzgülerine dikkat ediniz
- Derinin uç kısımlarını keserken makas izi kalmamasına dikkat ediniz.

DEĞERENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgileri aşağıdaki soruları cevaplayarak belirleyiniz.

1. Deriler işlenmek için nerelerde toplanır?
A) Atölyelerde
B) Tabakhanelerde
C) Fabrikalarda
D) Kasaplarda
2. Deriyi kıl ve tüylerden arındırmak için hangi işlemlerden geçirilir?
A) Tıraşlama
B) Etkileme makinesi
C) Kireçte bekletme
D) Asitte bekletme
3. Davul derisinde kaç türlü kesim şekli vardır?
A) 3
B) 1
C) 2
D) 4
4. Davul derisine form vermek için ilk işlem nedir?
A) Derinin ince olması
B) Derinin orta kalınlıkta olması
C) Derinin kuru olması
D) Derinin ıslamak olması
5. Tasarlanarak yeni bir obje (makine, bina, ürün, vb.) için bir plan yaratma ve geliştirme sürecine ne denir?
A) Mimari
B) Ürün Çalışması
C) Mühendislik
D) Tasarım

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili konuyu tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda, aydınlık temiz bir ortamda davul derisinden takı tasarımı yaparak yaptığınız tasarımı uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Takı yapımına uygun davul derisi araştırınız.
- Tahta ve cam boncuk araştırması yapınız.
- Takı modeli araştırması yapınız.

3. DAVUL DERİSİNDEN TAKI YAPMA

Davul derisi takı yapımına başlamadan önce modellerinin ve araç gereçlerinin hazırlanması gerekir.

3.1. Davul Derisi Takı Yapımında Kullanılan Araç Ve Gereçler

- Plastik halka
- Makas – 4-5 numara suluboya fırçası
- Davul derisi
- Dana gözü boncuk
- Yorgan ipi
- 19 veya 20 numara (kahverengi) wiktorya toz boya
- Sprey vernik
- Küpe klipsi
- Kolye için kapamalı deri ip

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki uygulamaları yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Davul derisinin ters yüzeyini temizleyin.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışma ortamı hazırlayınız. ➤ Temizleme sırasında detaya özen gösteriniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Soğuk su dolu bir küvete temizlediğiniz deriyi batırarak yumuşamasını sağlayın. Resim3.3	 <p>Resim 3.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bağlama yumuşaklığına gelince deriyi ➤ Sudan mutlaka alınız. ➤ Çalışma sırasında önlük giymeyi ihmal etmeyiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi sıkarak masa üzerine alın. Resim3.4	 <p>Resim 3.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi kesinlikle çamaşır sıkır gibi sıkmayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deri gereceğiniz halkayı yumuşak derinin ters tarafına yerleştirin. Resim3.5.	 <p>Resim3.5</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deri ile çalışırken ekonomik olunuz. ➤ Küçük objelerde germe işlemine derinin kenarından başlayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Halkanın üzerine deriyi katlayarak sıkıca bağlayarak gerin. Resim3.6 	<div style="text-align: center;"> <p>Resim3.6</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ekonomik çalışmaya dikkat ediniz. ➤ Bağlamalarda pamuklu ip kullanınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Derinin uçlarına şekil vererek kesiniz. ➤ Deri uçlarına sivrilikler verin Resim3.7. 	<div style="text-align: center;"> <p>Resim3.7</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Keskin uçlu makas kullanınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deri ile gerdiğiniz objeyi şeklini bozmadan oda sıcaklığında kendi haline kurumaya bırakın. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kurutma işlemi yaparken arada derin uç kısımlarına şekil veriniz.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ 20 veya 19 numara miktarda toz boyayı cam şişeye boşaltın. ➤ Boya yapacağınız ürün miktarı kadar boya hazırlayın. ➤ Üzerine kaynar su dökerek çalkalayarak boyayı eritin. ➤ Boya üzerine suyu azar azar ilave ederek renk kontrolü yapın. ➤ Üzerine kaynar su dökerek çalkalayarak boyayı eritin. Resim3.8 	<div data-bbox="822 339 1129 571" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Resim 3.8</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Boya hazırlayacağınız masa üzerine muşamba örtü örtünüz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Erittiğiniz boya pütürlü ise pamuk ile süzerek kâseye alın. ➤ Pamuğu orta kısmını destekleyerek boyayı dökün. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eldiven kullanmayı ihmal etmeyiniz
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gererek kuruttuğunuz parçayı su dolu kaba batırarak ıslatın. Resim3.9 	<div data-bbox="802 1000 1151 1265" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Resim 3.9</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Batırdığınız parçayı fazla yumuşatmadan suyunu süzerek çıkartınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Islattığınız parçayı fırça yardımı ile gölgeleme tekniği ile boyayın. ➤ Boyayı deri üzerine azar azar veriniz. ➤ Boyayı elinizle deriye iyice yedirin. ➤ Fazlalığını pamuk veya havlu kâğıt ile alın. Resim3.10 	<div data-bbox="802 1475 1151 1740" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Resim 3.10</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Leke bırakmamaya özen gösteriniz.

- Boyadığımız kolye ve küpeyi süslemek için boncuk, mumlu ip, küpe halkası ve klipsi, karga burun hazırlayın.
- Yapacağımız kolye ve küpenin büyüklüğüne uygun süsleme gereci temin edin.
- Küpe ve kolyeyi istediğiniz gibi süsleyin.
- Küpenin klipslerini takın.
- Hazırladığımız kolye ve küpeyi parlatarak ürününüzü tamamlayın.
Resim3.11

Resim 3.11

- Süsleme gereçlerinin birbiri ile uyumlu olmasına dikkat ediniz.
- Renk uyumuna özen gösteriniz
- Klipleri takarken birleştirme yerlerine dikkat ediniz.
- Parlatma işini sprej vernik ile açık havada yapınız.
- İsterseniz pamukla cila kullanınız.

DEĞERENDİRME

Yaptığımız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyetin sonunda hangi bilgileri kazandığınızı belirlemenizi için bir kısım doğru yanlış cümleler verilmiştir. Cümle doğru ise parantez içine D cümle yanlış ise parantez içine Y harfi koyunuz.

1. ( ) Takı modeli yaşa uygun seçilir.
2. ( ) Deri çalışmasında derinin kalınlığı önemli değildir.
3. ( ) Deri sıcak su ile ıslatılır.
4. ( ) Deri ıslatıldıktan sonra arka yüzeyi temizlenir.
5. ( ) Halka, germe işleminde derinin üst yüzeyine yerleştirilir.
6. ( ) Boya sıcak su ile hazırlanır.
7. ( ) Boyanacak obje önce ıslatılır daha sonra lekeleme tekniği ile boyanır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile kontrol ediniz. Doğru ve yanlış cevaplarınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Cevaplarınız yanlış ise öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek konuyu tekrar ediniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bu modül sonunda hangi becerileri kazandığınızı belirlemek için doğru-yanlış ve boşluk doldurma soruları verilmiştir. Cevaplarınızı boş yerlere yazınız.

1. ( ) Deri, insanların var olmalarından itibaren taş ve ağaçtan sonra kullandıkları ilk doğal kaynaktır.
2. ( ) Yukarı Mısır'da yapılan kazılarda tarihin son tabakhanesi bulunmuştur.
3. ( ) 1812 yılında II. Mahmut tarafından askeri ihtiyaçları karşılamak üzere Beykoz Deri Fabrikası kurulmuştur.
4. ( ) Derinin yapısı incelendiğinde iki tabakadan oluştuğu görülmüştür.
5. ( ) Küçükbaş hayvan derileri; koyun, kuzu, keçi, oğlak ve süt danası derileridir.
6. ( ) Tabakhaneye gelen deriler toplanıp, pervane veya havuzlar içerisinde kimyasal maddeler ile işlem görür. Yağ ve kıllardan temizlenir. Daha sonra bol su ile yıkanır.

Boşlukları doldurunuz.

7. Kesilerek ip haline getirilen deri ipe .....denir.
8. Cam, tahta, porselen, mercan, plastik gibi maddelerden yapılan ortası delik tanelere ..... denir.
9. Davul derisine form vermek için ilk işlem derinin ..... gerekli yumuşaklığa getirilmesidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarınızla karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları, faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

UYGULAMALI TEST

Öğrendiğiniz takı modelinden faydalanarak davul derisin kolye yapınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
İşlem Basamakları		
1. Davul derisinden kolye modelleri araştırdınız mı?		
2. Modelinizi seçtiniz mi?		
3. Modelinize göre davul derinizi seçtiniz mi?		
4. Davul derisi kolyenizi yaptınız mı?		
Düzenli Ve Kurallara Uygun Çalışma		
5. İş önlüğü giydiniz mi?		
6. Gözlemlerinizde dikkatli oldunuz mu?		
7. Araştırmalarınızı dikkatli yaptınız mı?		
8. Ayrıntılara dikkat ettiniz mi?		

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	Y
5	D
6	D
7	Sepileme
8	Gereçler

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	C
3	C
4	D
5	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	Y
4	Y
5	Y
6	D
7	Y

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	Y
5	D
6	D
7	Sırım
8	Boncuk
9	Islatılarak

KAYNAKÇA

- Yard. Doç. GÖKÇESU Zeynep, **Deri Teknikleri**, YA-PA Yayınları, Cağaloğlu/İstanbul
- KÖKLÜNAR Hüseyin, Davul Derisi İmalatçısı, TOKAT, Görüşme
- POLAT ER Ali Rıza, Davul Derisi İmalatçısı, TOKAT, Görüşme.